

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 21. WRZESNIA ROKU 1794.

SESSYA RADY NAYWYŻSZEJ NARODOWEJ.

Dnia 16. Września.

Prezydencja Obywatela X. Franciszka
Dmochowskiego.

Delegowani od Obywatelów ziemi
Sochaczewskiej, obywatele, *Szaiewski*,
Zembrzusi, *Walicki*, *Bielicki*, donieśli o
chęci swoich współbraci przystąpienia
do powstania narodowego, skoro tylko o-
broty woysk nieprzyjacielskich tego im
dozwolą: oświadczyli oraz, że zebraną
pomiedzy sobą dobrowolną składkę oby-
watelską, 27,000. złt: do obozu N. Na-
czelnika oddali.

Pozwoliła Rada wyjazdu do *Galli-
cji* obywatelowi *Jędrzeiowi Ankuwiczowi*,
którego po otrzymanie paszportu do wy-
działu bezpieczeństwa odesłała.

Przywołani potym delegowani od
deputacyi rewizyi lazaretów, złożyli rap-
port czynności swoich przez całą deputa-
cyą podpisany; który Rada dyrekcyi la-
zaretowej komunikować nakazała. Za-
leciła także wydziałowi potrzeb woysko-
wych, żeby excerpta percept, do lazare-
tu ściągających się, rzeczoney deputacyi
udzielił; a deputacya odebrała rozkaz, a-
żeby czynność swoją ukończyć, i pro-
jekt ulepszenia wewnętrzney lazaretow
organizacyi przynieść starała się.

Obywatel *Wybicki* pełnomocnik, do-
niósł Radzie o porażce woysk nieprzyja-

cielskich. Rapport ten umieszczony był
w Num: 75.

Naywyższy Naczelnik nadał projekt
względem ścisley i prędzey, u-
rządzeń tak cywilnych iako i woysko-
wych exekucyi; z żądaniem, żeby ka-
żdy z Radzców, swoje o nim na piśmie
przełożył uwagi. Po którego przeczyta-
niu, Rada rozpisanie iego dla wydziałów,
kancellaryi zaleciła.

Udecydowany został projekt wzglę-
dem przystawienia kantonistów i koni: i
Naywyższemu Naczelnikowi przed ogłosze-
niem komunikowany.

Sessya solwowana na dzień następu-
jący, na godzinę 5. po południu.

*Excerpt z raportu Generała Dąbro-
wskiego, w Szczawinie, między Gabi-
nem a Gołdyninem, 18. Września 1794.
roku datowanego.*

Na dniu wczorajszym, wyłana ode-
mnie komenda po nad *Wiśłą*, opanowała
magazyny nieprzyjaciela w *Tokarach*;
szczególniey foli beczek przeszło siedmna-
ście tysięcy, którey nie mogąc wywieść,
pozwoliłem ludziom rozbierać; a mając
nadzieję, że się przy tym kraju utrzyma-
my, spodziewam się, że na pożytek pu-
bliczny wywdzie. Kaffy zabrałem dzie-
więć tysięcy złt: pol: tę do kaffy wo-
ienney, *salvo calculo*, wziąłem. Nieprzy-
jacieli zdaje się chronić ze mną spotka-
nia; nie wiem co dziś będzie: jutro spo-

dziewam się stanąć na miejscu założonym, i złączyć się z dobrze myślącemi obywatelami.

Excerpt z rapportu Jazwińskiego Brygadiera, dnia 19. Września 1794 roku pod Zatorami datowanego.

Już po prawey ręce Pułuska, po dwa razy, to jest, onegdaj i wczoraj, rotmistrz Zawadzki z swoją kawalerią, powyżey Gołkowa, przechodził Narew. Onegdaj w Sielcu i okolicach, zabrał w niewolę 14. jeńców, kilku ubił, resztę rozpedził; wczoraj zaś w Rzewniu, cały posterunek, mocny do stu kilkudziesięciu głów, zniósł, rotmistrza, i wielu innych, zabił, kapitana Murzynowskiego, porucznika od piechoty, i 42. jeńców innych zabrał. Broni bryk dwie, i koni 48. w zdobyczy dostawczy.

Doniesienie Generała Kamińskiego z pod Nadarzyna.

W mieście Mszczonowie, zostawione przez nieprzyjaciół zboże, iako to: żyta korcy 29. owsa korcy 55. przez patrol wynalezione, zabrać rozkazałem; i z tego owies dla komendy zostawiłem, żyto zaś do komissoryatu generalnego odsyłam.

Xiądz proboszcz Mszczonowski, po zabranii wyżej wyrażonego zboża, dowiedzi, iż zabrano z tym zbożem żyta korcy 10. i owsa korcy 10. przez niego Prusakom zapłaconego, i niedrożej, iak w ogół za korzec po zł: 6. Przeto zapewniłem xiędza tego, chętnie odstępującego, iż mu zapłacono z rozkazu N. Naczelnika zostanie; tym pewniey, iż dowiedziałem się tu, że ten przykłady duchowny, zakupiwszy u nieprzyjaciół, za własne pieniądze, żyto, rozdał go ubogim, i zrobotowanym gospodarzom na zalew, flodząc ich nędzę i biedę. Dan pod Nadarzynem dnia 19. Września 1794. roku.

J. Kamiński.

Ofiara Króla Jmci, która pod Nrem 78. ogólnie położona, następująca jest:

W gotowiznie na zamianę na bilety skarbowe zł: pol: 48,000.

Wazony srebrne z postumentami Nro 2. ważące grzywnien 300.

Medale złote i srebrne, o których namieniono w gazecie pod Nrem 75.

Ustawa Rady, na miejsce pospolitego ruszenia nowy rekrut konny i pieszy stanowiąca.

RADA NAYWYZSZA NARODOWA.

Gdy używane dotąd pospolite ruszenie z włościan, celom powszechney obrony mniej dogodnym stawało się, a gospodarstwu rolniczemu szkodliwym być mogło; przeto Rada, stosując się do odebranego zalecenia Naywyższego Naczelnika i jego troskliwości, ażeby siła zbrojna Rzplitey, i iak naydogodniey ku iey obronie, i iak naymniej uciążliwie dla obywatelów pomnażana była, a równy wszystkich obywateli rozkład obciążował; stanowi, co następuje:

imo. Gdzieby dotąd rekrut pieszy i konny, podług uniwersału Rady, pod dniem szóstym Czerwca, dostawionym nie był; kommissye porządkowe po ziemiach i powiatach, a magistraty po miastach, niezwłocznie tegoż rekruta dostawienia dopilnować powinny, pod odpowiedzialnością z swych osób, i to stosownie do rezolucyi Rady, pod dniem 20. Sierpnia wyszley; a o dopełnieniu tego, Radzie rapportiebawny uczynić mają.

2do. Będzie obowiązkiem tychże kommissy porządkowych i magistratów, rekrutów dotąd zbiegłych, i wszystkich innych dezertarów wojsk narodowych, gdziekolwiekby się pokazali, zatrzymywać kazać, i do naybliższych komend oddawać; w uskutecznieniu czego, obwieszczenia stosowne, kommissye porządkowe do obywateli, w obrębie swym znajdujących się, wydać będą powinny.

3tio. Kiedy pospolite ruszenie włościan, dotąd używane, na przystawienie nowego rekruta, z woli Naywyższego Naczelnika zamienione zostały; przeto z dziełci dymów w miastach, miasteczkach i wsiach, sposobem przy pierwszym wybięranu rekruta używanym, ma być dosta-

wiony na rekruta jeden człowiek młody i czerstwy, z bronią ogniłą, na jaką obywatela zdobyć się będą mogli, a w zupełnej niemożności dostawienia oneyże, z piką, albo kesią, z dobrą sukmaną, kożuchem i czapką, z nową parą botów, płachtą dwóch-brytową, dwiema koszulami i sucharami na dni kilka.

4to. Z pięciudziesiąt dymów takichże ma być dostawiony koń iezdny, zdalny, z kulbaką jedną dobrą.

5to. Ponieważ ekwipowanie tego rekruta i konia, przez skarb publiczny opłacone zostanie; przeto Rada postanawia następującą cenę, podług której obywatele należytość swoją odbierać będą, to jest:

Za suzysł strzelecką dobrą - złt: 24.

Za sztuciec dobry - - - złt: 36.

Za parę pistoletów dobrych - złt: 18.

Gdyby zaś nadpsute były, w połowie tylko, a gdyby wielkiej reparacji potrzebowały, w trzeciej tylko części płacone będą.

Za pałasz dobry - - - złt: 15.

Za sukmanę - - - złt: 10.

Za kożuch - - - złt: 14.

Za czapkę - - - złt: 3-gr: 15.

Za boty - - - złt: 6.

Za płachtę - - - złt: 2-gr: 12.

Za koszule - - - złt: 6.

Za konia - - - złt: 216.

Za siodło - - - złt: 72.

6to. Każda komisya porządkowa, wyrachowawszy ilość ludzi i koni z obrotu iey, podług wyższej proporcji z dymów dostawić się mających, tudzież należytość ogólną od skarbu za broń, odzienie, konie i kulbaki, takową specyfikacją wraz z ceną, wydziałowi skarbowemu prześle, który sumnę podług niej wypadającą i obywatelom należącą się, komisji porządkowej wypłaci: ta zaś, podług ich przystawienia, rozrachować i wyliczyć powinna będzie.

7mo. Każda komisya powinna rekrutów i koni, z obrotu swego przypadających, w dwóch niedzielach od ogłoszenia niniejszego urządzenia, zebrać; a iak w teraźniejszym rzeczy położeniu, jednych

do obozu Naywyższego Naczelnika, drugich do obozu Xcia Poninńskiego w województwie Lubelskim, innych do obozu generała Sierakowskiego w Brzeskim Lit: a innych do dywizji Grodzieńskiej przystawić ma: stosownie do bliskości miejsca, iaka dla której komisji porządkowej wypadać będzie.

8vo. W której wsi dzieśięć dymów nieznaydowałoby się, ta z poblizszą wsią drugą na przystawienie przypadającego rekruta złożyć się ma. Taką składkę czynić powinny między sobą i części szlacheckie, choćby też nayliczniejszy iedną wies formujące. Co również i względem przystawienia konia z kulbaką za prawidło służyć ma; a tak względem rekruta, iako i względem konia, komisye porządkowe same w podobnych przypadkach rozkład uczynią.

9no. Kahały i żydzi, po miastach i wsiach mieszkający, do przystawienia rekruta i konia z dymów swych, w proporcji na nich przypadającej, należyć mają.

10mo. Niniejsze urządzenie nie nadwiera w niczym, tak uniwersału Naywyższego Naczelnika, względem włościan w obozie pod Pałacem, dnia 7go Maia wydanego; a przez Radę pod dniem trzydziestym tegoż miesiąca ogłoszonego, iako też drugiego uniwersału Rady, pod dniem szóstym Czerwca, względem obowiązku dziedziców, co do stawienia się ich samych, lub przystawienia za siebie zastępców, w celu obrony powstachney, i pomnożenia siły zbroyney narodowej.

11mo. Kiedy popolite ruszenie włościan, tym sposobem na przystawienie rekruta zmienione, i tylko w naygwałtowniejszej potrzebie przez Naywyższego Naczelnika zastrzeżone zostało; przeto komisye porządkowe uczynią niebawnie rekwizycye do komend wojskowych, przy którychby ieszcze toż popolite ruszenie z włościan zatrzymane znaydowało się; a to końcem, iżby włościanie ci do domów swych powrócili. Gdyby rekwizycye takowe w skutku swym zwłócone być miały, komisye porządkowe Ra-

dzie o tym, dla wzięcia skutecznych sposobów, donieść nie omieszkaia.

Które to urządzenie Rada przez komisyje porządkowe uskutecznione mieć chce, i dla tego onegoż rozdrukowanie, a rozdrukowanego po komisjach rozesłanie, Wydziałowi porządku w Radzie, zaleca. Dan w Warszawie na sefsyi dnia 18go miesiąca Września 1794. roku.

*J. W. Zakrzewski P.M.W.W.
w R. N. Prezyduracy.
Tomasz Czech R. N. N.S.*

Dalszy ciąg Urządzenia względem depozytów i pożyczki obywatelskiej na nagłe potrzeby wojenne.

Ku uskutecznieniu czego, wydział skarbowy winien będzie oddzielne, a do niniejszego urzędu słoowne tak do komisjiow porządkowych po ziemiach i powiatach, iako i do magistratów po miastach wydać obwieszczenia i skutku ich dopilnować.

Ażeby iednak wszędzie ieden porządek zachowanym został, przez któryby przedsięwzięcie takowej pożyczki i zmiany gotowizny za bilety łatwiej do skutku doprowadzone być mogło. Rada następujący sposób postępowania, tak dla komisjiow porządkowych, iako i dla magistratów mieyskich przepisuie

A nayprzód, co do komisjiow porządkowych:

1mo. Komisyye porządkowe, po odebraney niniejszey ustawie, sporządzą protokuly, w których ustanowią rubryki; iedną na summy dla obywatelów chcących pożyczyc na potrzeby narodo we pewne kwoty; drugą, dla chcących gotowiznę bądź effekta, w złocie, czy w frebrze, zamienić na bilety skarbowe.

2do. Takowe protokuly oddadzą dozorcóm, w obrębie komisyyi swoiey zosłaiącym. Dla tego, każda komisyya porządkowa tyle protokulów powinna kazać sporządzić, ile jest dozorów, pod nią zosłaiących; i oprócz tego powinna mieć oddzielny u siebie protokul, w którym czyli sami obywatele, komplet komisyyi składaający, czyli pod ów czas od dozorów swoich odlegli, zapisywać się będą powinni.

3tio. Do takowych protokulów nie-

maia się zapisywać tylko ci, co oyczyźnie swoiey, bądź w pożyczeniu iey gotowizny, bądź w zamianie teyże gotowizny na bilety skarbowe, pomoc przynieść pragną; ci zaś, którzyby tey pomocy odmawiali, zapisywać się powinni w osobney księdze, ażeby potem Rzeczpospolita wiedziała, kto iey skutecznie dopomógł, a kto na gorliwych tylko oświadczeniach rzecz chciał kończyć. Dla czego każdy z dozorców, oprócz protokulu pożyczki, mieć będzie protokul drugi oddzielny, w którym, czyli niechający pożyczyc, czyli też nie będący w stanie dania pożyczki, zapisywać się będzie, a w przypadku oporu w zapisywaniu się, dozorca sam go zapisać powinien. Wydatki na protokuly, albo same komisyye porządkowe z funduszów swych podejmą, albo też przez dozorców podjęte przyymą, i bonifikować im będą.

4to. Od zapisywania się, czyli w iednym, czyli w drugim protokule, nie są wylęci dziedzice naywiększych, czyli naymniejszych włości, possessorowie iakieyżkolwiek natury dóbr, ich komissarze, possessorowie, gubernatorowie, ekonomowie, dyspozytorowie, officyalisci, tak prowentowi, iako i gumienni, duchowni lub świeccy, iako klasztorni, w obrębie swoich *respectiv* dozorów zosłaią y. Wszyscy ci, albo pożyczkę przez siebie oznaczoną w iednym protokule, albo odmówienie wspólnego oyczyzny ratowania, w drugim protokule, u dozorczy zapisać powinni.

5to. Każdy dozorca, ukończywszy spisanie posselly, dozorowi swemu poddanych, i wprzód wpisuiących się, czyli na pożyczkę, czyli na zmianę gotowizny za bilety, o złożenie teyże gotowizny w komisyyi porządkowej, na naykrótszy termin obwieściwszy, i owszem takowy, ile bydz może, naykrótszy oznaczwszy, odda protokuly swe, z własnym na końcu podpisem, do swoiey komisyyi, i od niey zakwitowanie z oddanych odbierze, a wydziałowi skarbu w Radzie naywyżzey narodowej, o wielości summ, przez obywateli w dozorce swym, iuż to na pożyczkę, iuż na zmianę biletów skarbowych, zapisanych, doniesie.

(Dalszy ciąg w następującym numerze.)